

Andrzej Taborski

Rada ds. Rodzin Województwa Warmińsko-Mazurskiego

ORCID: 0000-0002-1244-2303

Rada ds. Rodzin Województwa Warmińsko-Mazurskiego jako społeczna inicjatywa wspierania działań prorodzinnych samorządu i promocji rodziny w regionie

Powołanie Rady ds. Rodzin Województwa Warmińsko-Mazurskiego

Pod koniec I półrocza 1999 r. w Olsztynie w siedzibie Katolickiego Stowarzyszenia „Civitas Christiana” spotkała się grupa osób, w tym przedstawiciele stowarzyszeń i ruchów prorodzinnych, uczonych, duchowieństwa, działacze samorządowych. Zastanawiano się, co można by zrobić na rzecz małżeństwa i rodziny, szczególnie w regionie Warmii i Mazur, wobec coraz bardziej widocznego kryzysu dotykającego tę najbardziej podstawową komórkę społeczeństwa. Na spotkaniu zrodziła się idea powstania Rady ds. Rodzin Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Zastanawiano się, czy miałyby ona działać przy samorządzie województwa, czy przy wojewodzie. Ostatecznie ideę zgłoszono ówczesnemu Marszałkowi Województwa¹, który w lipcu Radę powołał i zatwierdził jej 22-osobowy skład. Opracowano program i regulamin pracy Rady². Radą kieruje – wybierany na trzyletnią kadencję – 7-osobowy zarząd, na czele którego stoi przewodniczący.

Pierwszym przewodniczącym Rady został ks. prof. dr hab. Ryszard Sztuchmiller³, doskonale znany w olsztyńskim środowisku kanonista. Kolej-

¹ Marszałkiem Województwa był Jerzy Szmit, polski polityk, menedżer, publicysta i samorządowiec, w latach późniejszych senator VI kadencji, poseł na Sejm VII kadencji, w latach 2015–2017 podsekretarz stanu w Ministerstwie Infrastruktury i Budownictwa.

² Zob. J. Wiecińska, E. Smolińska, *Rada ds. Rodzin*, „Biuletyn Rady ds. Rodzin Województwa Warmińsko-Mazurskiego” 1999, nr 1, s. 3–5.

³ Juliusz Ryszard Sztuchmiller, polski kanonista i prawnik, duchowny rzymskokatolicki; profesor tytularny nauk prawnych; b. kierownik Katedry Prawa Kanonicznego i Wyznaniowego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie; adwokat przy Metropolitalnym Sądzie Archidiecezji Warmińskiej; członek zwyczajny Polskiego Towarzystwa Prawa Wyznaniowego i Stowarzyszenia Kanonistów Polskich.

nymi przewodniczącymi byli: Wiesław Smereczyński (Dyrektor Zespołu Szkół nr 2 im. Jana Pawła II w Działdowie), Mirosław Hartung (wicekurator oświaty w Olsztynie), prof. dr hab. Lucjan Jędrychowski (Polska Akademia Nauk), Zbigniew Połoniewicz (Dyrektor Oddziału Okręgowego Katolickiego Stowarzyszenia „Civitas Christiana” w Olsztynie) oraz Andrzej Taborski (aktualnie pełniący funkcję przewodniczącego Rady).

Rada jest ciałem społecznym o charakterze doradczym i opiniotwórczym w dziedzinie realizacji wojewódzkiej polityki prorodzinnej. Inicjuje i wspiera wielokierunkowe działania na rzecz prawidłowego funkcjonowania rodzin, w tym działania legislacyjne⁴. Podstawowym celem Rady jest promocja małżeństwa i prawidłowo funkcjonującej rodziny we wszystkich dziedzinach życia społecznego, reprezentowanie interesów rodziny w województwie oraz zapobieganie zagrożeniom i przeciwdziałanie patologiom życia rodzinnego⁵. Celem działań Rady jest popularyzacja wartości doskonalących życie rodzinne, kształtowanie wrażliwości na problematykę rodzinną oraz integracja w tych działaniach możliwie jak największej ilości osób, rodzin i środowisk w naszym regionie.

Zadania Rady ds. Rodzin Województwa Warmińsko-Mazurskiego

Rada wykonuje swoje zadania na posiedzeniach plenarnych, na zebraniach Zarządu, w zespołach roboczych oraz przez indywidualną pracę członków⁶. Do pracy w tych zespołach zapraszane są osoby spoza Rady. Ponieważ krąg osób, o których wiedziano, że w różnych środowiskach działają na rzecz rodzin, jest dużo większy, Rada na jednym z pierwszych posiedzeń zainicjowała powołanie Stowarzyszenia Wspierania Działań Prorodzinnych – Forum Prorodzinne. Forum zostało zarejestrowane w 2000 r. jako organizacja pozarządowa, siedzibą Zarządu Głównego jest miasto Olsztyn⁷.

Jedną z pierwszych inicjatyw podjętych przez Radę była organizacja Warmińsko-Mazurskich Dni Rodziny. Nie byłoby to możliwe, gdyby w to wydarzenie nie zaangażował się samorząd województwa, a ściślej mówiąc Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, który w Radzie także jest reprezentowany, zaś Dni Rodziny zostały uznane za jedno z ważnych i trwałych działań samorządu w zakresie polityki prorodzinnej.

⁴ Regulamin Rady ds. Rodzin Województwa Warmińsko-Mazurskiego, § 6.

⁵ Ibidem, § 11.

⁶ Ibidem, § 12.

⁷ Wśród wielu inicjatyw podejmowanych przez „Forum” należy wymienić m.in. organizowanie od sześciu lat w Olsztynie „Orszaku Trzech Króli”, od szesnastu lat konkursu plastycznego i grafiki komputerowej w ramach Warmińsko-Mazurskich Dni Rodziny. Obecnie prezesem stowarzyszenia jest ks. dr Michał Tunkiewicz, dyrektor Wydziału Duszpasterskiego Archidiecezji Warmińskiej.

Już jesienią 1999 r. odbyła się pierwsza edycja wspomnianego wydarzenia. Z racji krótkiego czasu na jego przygotowanie, było to przedsięwzięcie bardzo skromne, w które zaangażowało się niewiele podmiotów. Ową pierwszą edycję Dni poprzedziło wydanie pierwszego numeru „Biuletynu Rady ds. Rodzin Województwa Warmińsko-Mazurskiego”⁸. Od 2000 r. Dni odbywają się na przełomie maja i czerwca. Każdorazowo patronują im: Marszałek Województwa, Wojewoda i Arcybiskup Metropolita Warmiński. Co ważne, patronat ten, jak i współpraca Rady ds. Rodzin z samorządem województwa, są kontynuowane mimo zmieniających się opcji politycznych, jakie dochodzą do władzy w województwie, w wyniku kolejnych wyborów samorządowych.

Głównymi organizatorami Dni są: Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego i Rada ds. Rodzin Województwa Warmińsko-Mazurskiego przy współpracy Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego i Katolickiego Stowarzyszenia „Civitas Christiana”. W powiatach, miastach i gminach powoływany jest koordynator Dni na szczeblu miejscowego samorządu. Własnych koordynatorów powołują też poszczególne podmioty, w tym m.in. szkoły, ośrodki kultury. Co roku Dni przebiegają pod innym hasłem: „Z rodziną w III tysiąclecie”, „Jaka rodzina – taka przyszłość”, „Czas wolny mojego dziecka”, „Ojciec w rodzinie”, „Rodzina wielopokoleniowa”, „Rodzina w obliczu cierpienia”, „Rodzina a ekonomia”, „Rodzina, integracja, społeczność lokalna”, „Wychowanie w rodzinie, szkole i środowisku”, „Człowiek starszy w rodzinie i społeczeństwie”, „Silna i aktywna rodzina szansą na godne życie”, „Rodzina najważniejsza – postaw na rodzinę”, „Mamo, tato, bądźmy razem”, „Rodzina a przekaz wartości i tradycji”, „Rodzina fundamentem życia społecznego”, „Rodzina drogowskazem życia”, „Rodzina – tu wszystko się zaczyna”. „Miłość w rodzinie nigdy nie zginie”. W roku stulecia odzyskania przez Polskę niepodległości hasło XX Dni brzmiało: „Rodzina – Dom – Ojczyzna”. W 2019 r. wydarzeniu towarzyszyło hasło „Małżeństwo – dobre relacje – silna rodzina”. Hasło to jest wybierane już w listopadzie, w roku poprzedzającym kolejną edycję Dni na spotkaniu koordynatorów, którzy każdorazowo zgłaszają około stu propozycji, spośród których – poprzez głosowanie – wyłania się ostateczna jego wersja. W spotkaniu tym biorą także udział członkowie Rady. Nie bez znaczenia jest to, że w słowie wprowadzającym przedstawiciele Rady starają się każdorazowo nakierunkować myślenie uczestników spotkania na wciąż nowe aspekty życia małżeństwa i rodziny, co potem przejawia się w ostatecznym wyborze hasła. Ponadto przed każdą z edycji Dni organizowane są przez ROPS i Radę dwa

⁸ „Biuletyn” ukazuje się dwa razy w roku. Numer majowy zawiera materiały związane z przygotowaniem kolejnej edycji Warmińsko-Mazurskich Dni Rodziny, zaś numer październikowy podsumowuje te Dni. Dotychczas ukazały się 43 numery „Biuletynu”. Pismo redagowane jest dzięki pracy wolontariatu, a koszty druku pokrywa samorząd województwa. Od kilku lat elektroniczna wersja tego „Biuletynu” zamieszczana jest także na stronie internetowej ROPS oraz olsztyńskiego oddziału katolickiego stowarzyszenia „Civitas Christiana”.

spotkania z koordynatorami, podczas których otrzymują oni odpowiednie pomoce merytoryczne i organizacyjne.

Każdą z edycji Dni otwiera uroczysta inauguracja na szczeblu wojewódzkim⁹, w której uczestniczą przedstawiciele samorządów lokalnych, wielu organizacji pozarządowych, parafii, szkół, poradni, domów kultury i in. Organizowane są też inicjatywy wojewódzkie, jak konferencje, debaty, od 16 lat ogłaszany jest wojewódzki konkurs literacki (głównym organizatorem jest katolickie stowarzyszenie „Civitas Christiana”, współorganizatorzy: Rada ds. Rodzin, samorząd województwa oraz „Forum Prorodzinne”) oraz plastyczny i grafiki komputerowej (głównym organizatorem jest Stowarzyszenie Wspierania Działań Prorodzinnych „Forum Prorodzinne”, a współorganizatorami są: Rada ds. Rodzin, samorząd województwa, Szkoła Podst. nr 30 im. M. Zientary-Malewskiej w Olsztynie oraz Pałac Młodzieży im. Orłat Lwowskich w Olsztynie). Oba konkursy adresowane są do dzieci, młodzieży, dorosłych i całych rodzin. Ponadto, co roku mają one inny, mieszczący się w hasle Dni Rodziny, temat przewodni. Wśród konkursowych prac literackich wyróżnić można cztery kategorie tematyczne: wspomnienia/świadectwa, wiersze, listy oraz inne.

Tematy kolejnych edycji konkursu literackiego to: „Rodzina wielopokoleniowa”, „Słowa uczą – przykłady pociągają”, „Rodzina wsparciem w cierpieniu i starości”, „Być czy mieć”, „Rodzina szkołą cnót społecznych”, „Seniorzy bogactwem rodziny i społeczeństwa”, „Współczesne twarze Dobrego Samarytanina”, „Rodzina jako dar i zadanie”, „W ciepłe ogniska rodzinnego”, „Rodzina przekazicielem tradycji i norm moralnych”, „Dlaczego rodzina...”, „Trwałe, kochające się małżeństwo gwarantem szczęścia rodzinnego i osobistego”, „Naród silny rodziną”, „Uczę się ciebie, rodzinno”, „Dom rodzinny ostoją Ojczyzny”, „Kochające się małżeństwo – szczęśliwa rodzina”. Tematy kolejnych edycji konkursu plastycznego i grafiki komputerowej: „Rodzina wielopokoleniowa”, „Mój autorytet życiowy”, „Oblicza cierpienia”, „Mieć czy być”, „Razem – znaczymy wiele”, „Mądrość życiowa człowieka starszego – przyszłością młodego”, „Z rodziną nigdy się nie poddam”, „Mama, tata i ja”, „Rodzina z tradycjami”, „Z rodziną w przyszłość”, „Potencjał miłości w rodzinie gości”, „Rodzina to marzenia, tęsknoty, wspomnienia”, „Miłość w rodzinie”. Tegorocznym tematem konkursu są hasła: „Rodzina i dom fundamentem Ojczyzny”, „Relacje w mojej rodzinie”. Liczba uczestników obu konkursów waha się od prawie 150 do niemal 450 osób¹⁰.

⁹ Obszerna dokumentacja przebiegu tej konferencji, w tym teksty wystąpień patronów honorowych Dni Rodziny (Marszałka Województwa, Wojewody i Metropolity Warmińskiego – Ks. Arcybiskupa), jak też wystąpienia prelegentów, Pani Dyrektor ROPS oraz Przewodniczącą Rady ds. Rodzin, publikowane są w październikowym numerze „Biuletynu Rady ds. Rodzin”.

¹⁰ Znaczna część prac konkursowych, które zostały nagrodzone i wyróżnione, publikowana jest w październikowym numerze „Biuletynu Rady ds. Rodzin”, podsumowującym kolejną edycję Warmińsko-Mazurskich Dni Rodziny.

W ramach Dni niemal w każdym zakątku województwa podejmowane są rozmaite inicjatywy, jak sesje rad, konferencje, seminaria, odczyty, festyny, konkursy, montaż słowno-muzyczny, projekcje filmowe i spektakle teatralne, zajęcia lekcyjne, olimpiady sportowe, wystawy, warsztaty, akcje charytatywne, rajdy, wycieczki i in., odprawiane są okolicznościowe msze św. w intencji rodzin. Wydawane są też okolicznościowe pisma i książki. W Dni angażują się niemal wszystkie samorządy, wiele szkół, przedszkoli, żłobków, stowarzyszeń, parafii, poradni, domów pomocy, domów kultury, domów dziecka, a także uczelnie, media i wiele innych podmiotów. Co roku ukazują się dwa numery „Biuletynu” Rady: jeden (majowy) wprowadzający w tematykę Dni, w którym zamieszczane są propozycje tematów i konkretnych działań, jakie można podjąć, a także regulaminy konkursów wojewódzkich oraz drugi (październikowy) – podsumowujący przebieg Dni Rodziny¹¹. W „Biuletynie” publikowane są także interesujące artykuły i materiały poświęcone problematyce małżeństwa i rodziny oraz prezentowane są rozmaite pomoce, które mogą służyć działaczom prorodzinnym. Do każdego numeru załączona jest ponadto bogata bibliografia¹². Na łamach „Biuletynu” publikowane są także materiały przygotowane w ROPS. Należy tu podkreślić, że „Biuletyn” powstaje dzięki pracy wolontariuszy, zaś samorząd województwa pokrywa jedynie koszty druku i koordynacji działań.

Co roku Rada ds. Rodzin otrzymuje co najmniej 500 relacji z podjętych na terenie województwa inicjatyw, jednak przeglądając zasoby Internetu można dostrzec, że przedsięwzięć podejmowanych w ramach każdej z edycji Dni Rodziny jest dużo więcej. Liczba uczestników Dni jest co roku większa – dziś jest to już ponad sto tysięcy osób. Nadesłane przez koordynatorów relacje lub ich skróty zamieszczamy (wraz z dokumentacją fotograficzną) w „Biuletynie Rady ds. Rodzin” (numer październikowy).

W 2007 r. podsumowanie Dni Rodziny połączono z Ogólnopolskim Sejmikiem Rodzinnym organizowanym przez „Civitas Christiana” – „Patriotyzm w rodzinie – wczoraj, dziś i jutro”, zaś w 2013 r., podczas uroczystego podsumowania Dni, odbyło się wręczenie kolejnej edycji Nagrody Regionalnej im. Michała Lengowskiego, ufundowanej przez oddział okręgowy katolickiego stowarzyszenia „Civitas Christiana” w Olsztynie. Jedną z edycji Dni Rada ds. Rodzin włączyła w ogólnopolską kampanię „Postaw na rodzinę”.

¹¹ W październikowym numerze „Biuletynu Rady ds. Rodzin” ukazują się obszernie sprawozdania z inauguracji Dni Rodziny i ich zakończenia, wraz z wystąpieniami patronów honorowych,

¹² Np. R. Sztuchmiller, *Czy trzeba wspierać rodzinę?*, „Biuletyn Rady ds. Rodzin Województwa Warmińsko-Mazurskiego” 1999, nr 2, s. 17–19; R. Sztuchmiller, *Polityka prorodzinną warunkiem rozwoju społeczności lokalnej. Wykład podczas otwarcia II Warmińsko-Mazurskich Dni Rodziny – 25 V 2000*, „Biuletyn Rady ds. Rodzin Województwa Warmińsko-Mazurskiego” 2000, nr 5, s. 21–28; R. Sztuchmiller, *Realizacja polityki prorodzinnej w środowisku lokalnym według prawa kanonicznego, polskiego i Międzynarodowego. Wykład podczas konferencji samorządowej w Działdowie – 12 VI 2000*, „Biuletyn Rady ds. Rodzin Województwa Warmińsko-Mazurskiego” 2000, nr 6, s. 21–28.

Dni kończą się uroczyście w jednej z wybranych miejscowości województwa (były to m.in.: Nowe Miasto Lubawskie, Kandyty, Gołdap, Giżycko, Piecki, Kętrzyn, Pieniężno, Bartoszyce, w tym roku Janowiec Kościelny), zaś jesienią organizowana jest uroczystość podsumowania, podczas której wręczane są nagrody w konkursach: literackim, plastycznym i grafiki komputerowej oraz samorządowym konkursie nastolatków „Ośmiu wspaniałych”¹³. Warmińsko-Mazurskie Dni Rodziny są jedyną tego typu wojewódzką inicjatywą w skali kraju. Pokłosie Dni stanowi kanwę dla działań prorodzinnych podejmowanych przez samorząd województwa i samorządy lokalne.

Skład Rady w ciągu 20-letniej historii zmieniał się parokrotnie, choć duża część członków trwa nieprzerwanie od początku jej istnienia. Członków – na wniosek Zarządu – skreśla i powołuje Marszałek Województwa. Co roku – i pod koniec kadencji – przekazywane jest Marszałkowi sprawozdanie z działalności Rady.

W pierwszych latach działalności Rada ds. Rodzin pełniła w ROPS dyżury, podczas których stworzono możliwość zgłaszania przez mieszkańców regionu problemów dotyczących problemów, z jakimi borykają się rodziny. Rada powołała w swoich ramach kilka zespołów roboczych, m.in. ds. kontaktów z kuriami diecezjalnymi, ds. współpracy z samorządami, ds. monitoringu aktów prawnych i decyzji administracyjnych, ds. redagowania „Biuletynu”, ds. organizacji Dni Rodziny, ds. kontaktów z mediami, ds. współpracy z partiami w zakresie polityki prorodzinnej, ds. współpracy ze szkołami, ds. współpracy z organizacjami (podmiotami) prorodzinnymi, organizacjami rodziców oraz instytucjami wychowawczymi, ds. monitorowania realizacji Wojewódzkiego Programu Polityki Prorodzinnej, ds. tworzenia biblioteczki prorodzinnej i in. W skład zespołów mogą wchodzić nie tylko członkowie Rady, ale i osoby spoza tego gremium. Rada jest ciałem społecznym, a jej członkowie obarczeni są obowiązkami zawodowymi, rodzinnymi oraz różnorodną działalnością społeczną, w tym głównie prorodzinną, np. obecna Sekretarz Rady, Wanda Kuca, działa aktywnie m.in. jako przewodnicząca Społecznej Rady ds. Niepełnosprawnych w powiecie braniewskim, a przewodniczący Komisji Rewizyjnej Rady, prof. dr hab. Lucjan Jędrychowski jest przewodniczącym Rady Olsztyńskich Seniorów. Ks. dr Michał Tunkiewicz, obok wielu swoich obowiązków, jest koordynatorem Ogólnopolskiej Olimpiady Wiedzy o Rodzinie¹⁴ oraz organizatorem Orszaku Trzech Króli w Olsztynie i prezesem „Fo-

¹³ „Ośmiu Wspaniałych” to Ogólnopolski Samorządowy Konkurs Nastolatków organizowany przez fundację „Świat na Tak”. Warmińsko-Mazurskim liderem młodzieżowego wolontariatu jest Jolanta Dakowska z Ostródy.

¹⁴ Olimpiada jest skierowana do młodzieży szkół średnich. Jej organizatorem jest Wydział Teologii, kierunek kształcenia: nauki o rodzinie, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie. Przebieg olimpiady jest trzyetapowy i składa się z: eliminacji szkolnych (międzyszkolnych), eliminacji okręgowych oraz eliminacji centralnych (finał). Do tej pory odbyły się trzy jej edycje. Przygotowywana jest kolejna, która zakończy się w 2020 r.

rum Prorodzinne”. Od kilku lat członkinią Rady jest także dr Justyna Krzywkowska, reprezentująca Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Członkowie Rady działają w „Civitas Christiana”, „Forum Prorodzinnym”, Caritas Archidiecezji Warmińskiej, Fundacji Aktywnej Rodziny, są organizatorami m.in. Marszu dla Życia i Rodziny, akcji „Zatrzymać aborcję”, „Tygodni Małżeństwa”, Małżeńskiej Akademii Rozwoju, Szkoły Przyjaznej Rodzinie, akcji „Rodzina ma głos”, „Ambasador Życia i Rodziny”, Szkoły dla Rodziców i Wychowawców, obchodów Dnia Dziecka Utraconego, Gminnych Dni Trzeźwości i in. Członkami Rady są przedstawiciele MZPiT, MOPS, kuratorów sądowych, duchownych, działaczy samorządowych, kuratorium oświaty, dyrekcji szkół. Ta wieloraka aktywność członków Rady ds. Rodzin sprawiła, że z biegiem lat jedynym regularnie działającym zespołem w ramach Rady pozostał zespół ds. wydawania „Biuletynu Rady”.

Rada była autorem licznych pism, m.in. do Prezydenta RP, Premiera, Marszałków Sejmu i Senatu, Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Zarząd Rady spotykał się z Wojewodą Warmińsko-Mazurskim, a ostatnio z Kuratorem Oświaty, podejmując w rozmowie temat „Przygotowania do życia w rodzinie”.

W ramach poszerzenia wiedzy o problemach województwa w zakresie problematyki rodziny, na spotkaniach Rady goszczono marszałka, wicemarszałków, ale także przedstawicieli Caritas, duszpasterstwa rodzin, wyższych uczelni. Członkowie Rady zapoznają się także z treścią ważnych dokumentów poświęconych małżeństwu i rodzinie, jak m.in. posynodalnych dokumentów o rodzinie, o młodzieży i wychowaniu. Ponadto członkowie biorą udział w konferencjach i sympozjach ogólnopolskich, regionalnych i lokalnych, często wygłaszając tam referaty oraz dzieląc się na posiedzeniach Rady informacjami z tych konferencji. Członkowie Rady są autorami licznych artykułów, w tym także zamieszczanych na łamach wydawanego przez nas „Biuletynu”, uczestniczą w wojewódzkich oraz lokalnych przedsięwzięciach podejmowanych w ramach Dni Rodziny. Są także w miarę częstymi gośćmi w mediach. Biorą też udział m.in. w opracowywaniu i monitorowaniu wojewódzkich programów przygotowywanych przez samorząd województwa, w tym: Wojewódzkiego Programu Polityki Prorodzinnej, Wojewódzkiego Programu Polityki Społecznej, Wojewódzkiego Programu Polityki Senioralnej ds. Osób Niepełnosprawnych, Zespołu ds. Monitorowania i Ewaluacji Wojewódzkiego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej¹⁵.

Rada o zasięgu wojewódzkim zachęca do powoływania rad ds. rodziny przy samorządach lokalnych, komisji rodziny w radach powiatów, miast

¹⁵ Dokumenty powstałe w wyniku pracy tych zespołów i zatwierdzone przez samorząd województwa, znajdują się na stronie internetowej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

i gmin, a także pełnomocników ds. rodziny przy prezydentach, burmistrzach, wójtach.

Warto tu dodać, że pojawiały się od czasu do czasu pomysły, by Radę przekształcić w stowarzyszenie. Uznano jednak, że optymalną formą jest pozostanie przy statusie obecnym, czyli Radzie działającej przy Marszałku Województwa. W przypadku przekształcenia się w organizację pozarządową Rada stałaby się jednym z wielu równorzędnych podmiotów, co znacznie ograniczyłoby jej możliwości, choćby we współorganizowaniu Warmińsko-Mazurskich Dni Rodziny oraz głębszej współpracy z samorządem województwa w innych prorodzinnych działaniach¹⁶.

Podsumowanie dwudziestolecia istnienia Rady ds. Rodzin

Być może Rada mogłaby robić więcej, lepiej, a Warmińsko-Mazurskie Dni Rodziny nie rozwiązują istotnych problemów rodziny w regionie. Trudno jednak zaprzeczyć, że niezależnie od podejmowanych konkretnych rozwiązań, Dni Rodziny są ważnym sposobem promocji rodziny oraz okazją do podjęcia działań na rzecz rodziny w środowiskach lokalnych, jak i w województwie; a nawet okazją do tego, by rodziny bardziej uwierzyły w siebie.

W związku z dwudziestolecie istnienia Rady ds. Rodzin Województwa Warmińsko-Mazurskiego, na łamach „Biuletynu” ukazały się okolicznościowe teksty ukazujące idee, które przyświecały inicjatorom jej powstania, jak też jej historię i niektóre osiągnięcia. Natomiast 3 października 2019 r. odbyło się spotkanie jubileuszowe, w którym udział wzięli zarówno obecni jej członkowie, jak też niektórzy byli członkowie, w tym były przewodniczący Mirosław Hartung. Warto podkreślić, że przy okazji uroczystej inauguracji XX Warmińsko-Mazurskich Dni Rodziny Marszałek Województwa uhonorował listami gratulacyjnymi i upominkami książkowymi najbardziej aktywnych członków Rady, a także przedstawiciele najbardziej zaangażowanych samorządów, niektórych lokalnych koordynatorów Dni, stowarzyszenia oraz media, które najbardziej włączają się w promocję tej największej w kraju inicjatywy prorodzinnej.

---

¹⁶ J. Krzywkowska, *Współdziałanie państwa i Kościoła rzymskokatolickiego w Polsce w zakresie opieki i wychowania dzieci zgodnie z przekonaniem rodziców*, Olsztyn 2018, s. 128–129; R. Sztymiler, *Funkcja prokreacyjna rodziny w prawie polskim*, [w:] J. Krukowski (red.), T. Śliwowski (red.), *Współdziałanie Kościoła i państwa na rzecz małżeństwa i rodziny. Materiały z ogólnopolskiej konferencji naukowej, Łomża 6–7 września 2004*, Łomża 2005, s. 85–111; J. Krzywkowska, D. Daniluk, *Współdziałanie samorządów z kościołami i innymi związkami wyznaniowymi w realizacji polityki prorodzinnej na przykładzie województwa warmińsko-mazurskiego*, [w:] S. Sagan (red.), M. Sitek (red.), *Bariery, wyzwania i perspektywy przekształceń samorządu terytorialnego w Polsce*, Józefów 2016, s. 267–290.

Czy można podsumować dotychczasową działalność Rady? Być może bardziej obiektywne byłoby spojrzenie na Radę niejako z zewnątrz. Niezależnie jednak od tego, z którego punktu widzenia będziemy ją oceniać, trzeba przyznać, że skupia ona autentycznych działaczy prorodzinnych, wspiera samorząd w dostrzeganiu autentycznych potrzeb społecznych w aspekcie małżeństw i rodzin, inspirowane wiele lokalnych samorządów oraz środowisk do działań prorodzinnych, promuje wartości związane z małżeństwem, rodziną, wychowaniem młodego pokolenia oraz integruje mieszkańców województwa, szczególnie w ramach Warmińsko-Mazurskich Dni Rodziny.

W dniu 9 grudnia 2019 r. odbyło się kolejne walne zebranie Rady ds. Rodzin. Podsumowano minioną kadencję, wybrano nowe władze oraz postanowiono jeszcze aktywniej – zarówno jako cała Rada, jak i poszczególni jej członkowie – działać na rzecz małżeństw i rodzin w regionie oraz reagować na wciąż nowe wyzwania stojące przed Radą. Obserwowany dziś – bardziej niż przed laty, gdy Rada powstawała – kryzys rodziny, dotyczący w dużej mierze jej fundamentów, do których na pierwszym miejscu należy zaliczyć małżeństwo, liczne rozwody, ale też obserwowana wśród młodych swoista niechęć czy obawa przed zawarciem związku małżeńskiego i pozostawanie jedynie na statusie związku partnerskiego – to naprawdę ważne i pilne kwestie, wobec których nie można przejść obojętnie. Zwłaszcza, że zauważa się coraz więcej agresywnych działań niektórych środowisk, zwalczających tradycyjny model małżeństwa i rodziny. Nie od dziś wiadomo, że od tego, jakie są małżeństwo i rodzina, w dużej mierze zależy życie społeczne i narodowe. Na kryzysie małżeństwa i rodziny najbardziej zawsze ucierpią dzieci.

Z pewnością dużym sukcesem może być zatem to, że kolejne, XXII Warmińsko-Mazurskie Dni Rodziny w roku 2020 przebiegać będą pod hasłem „Młodość – miłość – małżeństwo – rodzina”, które z inspiracji Rady zostało wybrane 22 listopada 2019 r., choć na spotkaniu koordynatorów zgłoszono około stu najrozmaitszych propozycji. Z jednej strony hasło adresowane jest do młodych, stojących przed wyborem drogi życiowej, z drugiej natomiast do dorosłych, mających już swój określony staż małżeński, którzy mogą wesprzeć młode pokolenie w zrozumieniu, czym jest małżeństwo i rodzina, ale też dokonać swego rodzaju retrospekcji własnego życia w małżeństwie i rodzinie. Należy mieć nadzieję, że i kolejne edycje Dni Rodziny, jak i cała działalność Rady, będą zwracać uwagę na wciąż nowe i niezmiernie ważne aspekty życia małżeńskiego i rodzinnego oraz przyczynią się do wzmocnienia tej najbardziej podstawowej komórki społecznej – wspólnoty życia i miłości, jaką jest i powinna być rodzina.

Wykaz literatury

- Krzywkowska J., *Współdziałanie państwa i Kościoła rzymskokatolickiego w Polsce w zakresie opieki i wychowania dzieci zgodnie z przekonaniem rodziców*, Olsztyn 2018.
- Krzywkowska J., Daniluk D., *Współdziałanie samorządów z kościołami i innymi związkami wyznaniowymi w realizacji polityki prorodzinnej na przykładzie województwa warmińsko-mazurskiego*, [w:] S. Sagan (red.), M. Sitek (red.), *Bariery, wyzwania i perspektywy przekształceń samorządu terytorialnego w Polsce*, Józefów 2016.
- Sztymchmiller R., *Funkcja prokreacyjna rodziny w prawie polskim*, [w:] J. Krukowski (red.), T. Śliwowski (red.), *Współdziałanie Kościoła i państwa na rzecz małżeństwa i rodziny. Materiały z ogólnopolskiej konferencji naukowej, Łomża 6–7 września 2004*, Łomża 2005.
- Sztymchmiller R., *Czy trzeba wspierać rodzinę?*, „Biuletyn Rady ds. Rodzin Województwa Warmińsko-Mazurskiego” 1999, nr 2.
- Sztymchmiller R., *Polityka prorodzinna warunkiem rozwoju społeczności lokalnej. Wykład podczas otwarcia II Warmińsko-Mazurskich Dni Rodziny – 25 V 2000*, „Biuletyn Rady ds. Rodzin Województwa Warmińsko-Mazurskiego” 2000, nr 5.
- Sztymchmiller R., *Realizacja polityki prorodzinnej w środowisku lokalnym według prawa kanonicznego, polskiego i Międzynarodowego. Wykład podczas konferencji samorządowej w Działdowie – 12 VI 2000*, „Biuletyn Rady ds. Rodzin Województwa Warmińsko-Mazurskiego” 2000, nr 6.
- Wiecińska J., Smolińska E., *Rada ds. Rodzin*, „Biuletyn Rady ds. Rodzin Województwa Warmińsko-Mazurskiego” 1999, nr 1.

Summary

Warmińsko-Mazurskie Voivodeship Council for Families as a social initiative for supporting local government pro-family activities and the promotion of family in the region

Key words: Council for Families, Warmińsko-Mazurskie Voivodeship, family, pro-family policy, Marshal of the Voivodeship.

This article presents the structure, objectives and competence of the Warmińsko-Mazurskie Voivodeship Council for Families, which is an advisory and opinion-forming social team active in the field of voivodeship pro-family policy implementation. The main objective of the Council is to promote marriage and a properly functioning family in all areas of social life, to represent family interests in the voivodeship, to prevent hazards and to counter family life dysfunctions. The article presents in detail the Warmia-and-Mazurian Family Days which are aimed at promoting values improving family life, the development of sensitivity to family issues and the integration of the maximum possible number of people, families and groups in the region into these activities.